

Автор

Дідевич Катерина Олегівна
студентка 21-І групи
Інституту інформатики
НПУ імені М.П. Драгоманова

Науковий керівник

Кухар Людмила Олександрівна
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри комп'ютерної інженерії
Інституту інформатики
НПУ імені М.П. Драгоманова

ЕЛЕКТРОННІ ПІДРУЧНИКИ ТА КОНСПЕКТИ І ЇХ РОЛЬ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

Анотація. У роботі проведено аналіз способів використання електронних підручників, конспектів та програмні засоби для їх створення. Визначено переваги та недоліки електронних посібників, розглянуто програмні засоби для їх розроблення.

Ключові слова: електронний посібник, комп'ютерні технології, етапи створення електронного посібника.

Актуальність. У наш час використання комп'ютерних технологій лише зростає, інформатику починають викладати ледь не з першого класу. Кожна людина у своїй діяльності, майже незалежно від віку, використовує електронні технології щодня: телефони, планшети, комп'ютери.

Постановка проблеми. У той же час, дуже розповсюджена проблема з матеріальним забезпеченням шкіл, перш за все паперовими підручниками. Держава не може забезпечити їх у потрібній кількості, а враховуючи, що до програм, наразі, часто вносять значні корективи – виникає необхідність друкувати нові підручники, часто класи залишаються взагалі без них на досить довгий час.

Основна частина. Економнішим, у плані затрачених грошей та зусиль, є електронні підручники. Вигідніше буде один раз придбати такий підручник та розповсюдити його серед учнів. До того ж дитині не доведеться носити щодня важку сумку, бо у пам'яті планшета чи телефону таких підручників може зберігатись величезна кількість.

Серед зазначених переваг, можна виділити і недолік – негативний вплив на зір. Тому необхідно обмежувати час використання дитиною цих пристроїв та слідкувати, щоб вона не «прилипла носом» до екрану.

Що ж таке електронний підручник? Це нематеріальний, електронний елемент навчально-методичного комплексу, що забезпечує подання теоретичного матеріалу та методичні вказівки для роботи з ним. Інші функції покладаються на інші модулі навчально-методичного комплексу, як лабораторні практикуми, тести тощо.

Головним критерієм надання певному дидактичному засобу статусу підручника є не носій даних, а дотримання в його побудові основних педагогічних вимог до змісту та навчально-методичного апарату.

Електронні підручники можуть бути представлені у вигляді файлів різних форматів як *.doc, *.pdf, *.txt, *.rtf, *.odt (OpenOffice). Переглядати їх, зазвичай, можна без проблем, бо на кожному комп'ютері є стандартні програми, що дозволяють це. Файли таких форматів допускають також можливість редагування (якщо не заборонити його в налаштуваннях самого документа). Передбачені так звані формати для електронних книжок, вони повністю виключають можливість подальшого редагування та вставлення коментарів. Наприклад, *.djvu, *.Epub, *.Fb2, *.Mobi, *.Lit та інші. Щоб переглядати файли з таким розширенням, вже потрібно додатково встановлювати спеціальні програми, яких точно немає серед стандартних, наприклад, на планшетах. Також можна створювати підручник у вигляді сайту.

Коли електронні підручники тільки почали створювати, популярними були книги з розширенням *.exe. Коли відкриваємо такі книги, спочатку з'являється обкладинка, на яку потрібно натиснути, щоб відобразилась сторінка зі змістом. Підручники такого типу мають перевагу у поданні матеріалу, бо можна не тільки формувати текст, таблиці, вставляти картинки, а набагато більше – на сторінках можна виконувати певні дії, які передбачені, відображати відеофрагменти тощо. Вони являють собою цілу програму.

Трохи простіше вести електронні конспекти, бо до їх змісту та оформлення значно менше вимог, та можна активно проявляти творчість. Також конспекти будуть більш зрозумілими, бо зазвичай лектор намагається пояснити усі складні моменти і, відповідно, слухач занотовує та робить помітки коли записує конспект.

Розповсюджувати електронні підручники можна за допомогою мережі Інтернет чи зовнішніх запам'ятовуючих пристроїв.

Створення електронного підручника. Ми можемо перевести в електронний вигляд вже готовий паперовий підручник за допомогою сканування, або ж створити з нуля. Розглянемо другий варіант.

Електронний підручник перш за все має задовольняти вимоги: наочність викладеного матеріалу, структурованість, зручність.

При створенні можемо використовувати такі інструменти:

- Мова розмітки гіпертексту HTML
- HTML-конвертери
- Текстові редактори Блокнот, NotePad, WordPad, Microsoft Word
- Графічні редактори
- HTML-редактори (наприклад, FrontPage)

На мою думку, найкориснішим інструментом є пакет Microsoft Office, бо він дає змогу використовувати як текстовий редактор, так і працювати з презентаціями, публікаціями. Також це найпопулярніший пакет, тому він встановлений майже на кожному комп'ютері та навіть є версії для мобільних пристроїв.

Звичайно є програми, які розраховані лише на книги – видавничі системи. Прикладом може бути Adobe FrameMaker (настільна видавнича система), Flippingbook Publisher (також онлайн), Document Suite, FlipBook Maker Pro, безкоштовні програми eAuthor та CourseLab, умовно безкоштовна SunRav BookEditor та SeKum BookStudio та багато інших.

Етапи створення електронних підручників:

Попередній (включає вибір курсу, визначення рівня складності, підбір матеріалу та створення ескізів)

Основний (чітко визначається зміст курсу та форма і представлення матеріалу, складається каркас та заповнюється підібраним матеріалом)

Завершальний (тестування курсу, виявлення та виправлення помилок, доопрацювання, тиражування)

Важливим моментом є дотримання Закону про електронні документи та електронний документообіг під час роботи.

Пришвидшити набір тексту може така платна програма як Dragon Dictation, але лише за наявності якісного мікрофону.

Для розміщення навчальних матеріалів он-лайн наразі популярна система Moodle.

Висновки. Електронні підручники у наш час є дуже зручним і більш дешевим засобом навчання, реалізують краще наочне представлення матеріалу та допомагають організувати дистанційне навчання. Також такі підручники можна досить швидко та ефективно пов'язати з робочою програмою конкретного викладача.